

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ & qualiter Religiosorum vota irritari possint. punct. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

fui iuris nec patri quoad personam, vel bonorum administrationem subiectus.

14. Superest dicendum; an in horum votorum irratione habeat & mater minoris eandem potestatem, ac pater: De curatore certum est eandem potestatem habere dum eius officium durat; quia eo tempore plene loco parentis subrogatur. Et ob hunc finem datus est, vt bonis minoris provideat. Quod si plures sint curatores designati (& idem est de tutoribus comparatione pupilli) penes quemlibet ipsorum est in regia potestas vota puberis irritandi; quia haec competit ratione officij, & nulla est specialis ratio, quare potius vni quam alteri competat. Suar. lib. 6. cap. 6. n. 22. Sanch. cap. 25. n. 70. Bonacin. disp. 4. q. 2. punct. 7. §. 2. n. 25. in fine.

15. De matre si curatrix sit, idem est dicendum. At si curatrix non sit, & minor curatorem habeat, certum est, nullam potestatem habere: quod a fortiori conuincunt ea, quae diximus de potestate matris ad irritanda vota pupilli. Sed si minor curatore caret, non desunt Doctores, qui sentiant posse ea vota minoris irritare, quae possit pater. Sic videntur tenere expressè Manuel Rodriguez 2. tom. sum. cap. 91. n. 10. concl. 9. Vega 2. tom. sum. c. 129. casu 96. sine. Stunica de voto q. 3. n. 95. Sayro in Clau Regia lib. 6. c. 10. num. ult. Emanuel Sa verbo voti irritatio num. 1. Ratio esse potest; quia deficientibus patre, & curatore, aliique ascendentibus parentis, qui de obligationibus minoris provideant, rationi consonum esse videtur, vt mater, auique succedat ob naturalem in filium potestatem, & amorem. Verum haec sententia nullomodo admitenda est. Quia pater solum potest vota filij puberis irritare, dum filius sub eius est potestate. At filius pubes non est sub potestate matris quatenus mater est. Vt deciditur in §. Foemina, institut. de adoptione c. leg. Regia 2. c. 8. tit. 17. partira 4. Ergo mater quatenus talis est, potestatem non habet filij puberis vota irritandi. Praeterea de votis realis est manifesta ratio. Nam matri non competit ipso iure administratio bonorum filij puberis mortuo parente, sed curatoris à iudice designato, & dum nullus designatur ipsi minori competit; quia est sui iuris. At potestas patris, curatoris ad irritanda vota realia minoris in administratione fundatur. Cum ergo haec matri quatenus talis est, non competat; nullo modo haec potestas competere potest. Et ita tenet Suar. lib. 6. cap. 5. in fine. Sanch. lib. 4. sum. c. 35. num. 77. & consentiunt omnes illi, qui hanc potestatem ad irritanda vota impuberis negant, quos plena manu refert Sanch. d. cap. 35. n. 74.

16. Tandem inquires; an minoribus competat in votis restitutio in integrum, sicut in aliis contractibus; cum se reputant notabiliter laesos? Affirmant Paludanus, Syluester, & alij relati à Sanch. d. c. 35. n. 85. Sed absque vilo fundamento, cum longè dispar ratio sit in votis, ac in contractibus. Nam in contractibus inuenitur deceptio, & defectus voluntarij, ob cuius causam conceditur minoribus restitutio. At in votis nullatenus deceptio esse potest. Quia Deus neminem decipit; neque etiam defectus voluntarij; cum votum plene voluntarium sit. Praeterea quae deceptio esse potest vbi opus consilij & perfectionis Euangelicæ exercetur? Sic alijs relatis comprobatur Sanch. loco citato n. 86. Bonac. disp. 4. q. 2. punct. 7. §. 2. n. 24.

PUNCTVM VIII.

Quae & qualiter religiosorum vota irritari possunt?

SVMMARIVM.

1. Proponitur ratio dubitandi, an omnia religiosi vota possit Praelatus irritare vel solum praedictantia?
2. Probabilis est omnia irritare posse.
3. Excipe nisi eius statum constituant.
4. Excipe votum strictioris religionis.
5. Quid Praelati hac potestate gaudeant.
6. Qualiter Pontifex hac gaudeat potestate.
7. Quid dicendum de monialium Abbatissis?
8. In quos religiosos sit hac potestas.
9. Quid dicendum de religioso creato Episcopo? quid de electo?
10. Vota nouitiorum irritabilia non sunt.

Neminus esse potest dubium, irritari à Praelatis posse vota religiosorum; quae eorum iurisdictionem, & religionem gubernationem impediunt. Quia non possunt esse voto obedientiae contraria; neque in superiorum praedictantiam. Sed quia plura à religiosi vota emitti possunt iurisdictioni superiorum non praedictantia, vt sunt vota de actibus internis, de seruandis Ecclesiae & religiosi praecipis, & similibus; dubitant an omnia haec vota possint à Praelatis irritari vel solum praedictantia? Et ratio dubitandi est: quia vniuersalis irritatio esse non potest, nisi religiosi ita Praelatis subiecti sint in obligationibus assumendis, vt in eorum voluntate

sit constitutum eos obligatos existere, aut nullam habere obligationem. Sed ex voto obedientiae statimque religiosi haec tam lata subiectio non colligitur. Quia inde solum colligitur in religiosi obligatio obediendi in contentantibus regibus & in Praelatis potestas ea praecipienda, prohibenda aduerbia. Ergo religiosi non sunt ita Praelatis subiecti, quin possint aliquam obligationem regulae contentantem, statimque religiosi conuenientem subire independenter à Praelatorum voluntate. Et ita loquentes de voto praecipiorum tenent Caetan. 2. 2. q. 88. art. 8. dub. ult. Palacios in 4. disp. 38. disp. 3. vel. verum in operibus pag. 873. Armilla sum. verbo votum num. 9. Auglia floribus 2. p. quaest. unica de voto art. 7. difficult. 2. concl. 2. & alij plures relati à Suar. lib. 6. de voto cap. 7. n. 2. Et est sententia probabilis teste Lessio lib. 2. cap. 40. dub. 13. num. 74. in 2. edit.

2. Ceterum longè probabilis est, posse Praelatos religionis omnia vota religiosi eius statum non constituenta cuiuscumque materiae sint, irritare excepto voto assumendi religionem strictiorem. Sic colligitur ex D. Thoma 2. 2. q. 88. art. 8. ad 3. c. 4. Nauarrus cap. 12. n. 65. Sayro in Clau Regia lib. 6. c. 10. n. 9. Azor. 1. p. lib. 11. c. 17. q. 16. c. 17. Valent. disp. 6. q. 6. punct. 6. q. 5. Lessio d. dub. 13. n. 75. Suar. tom. 2. de Religione lib. 6. c. 7. n. 3. Sanch. lib. 4. c. 33. n. 4. c. 34. sequent. Layman lib. 4. sum. tract. 4. c. 7. n. 6. concl. 3. Bonac. disp. 4. q. 2. punct. 7. §. 2. n. 26. c. 3. alijs pluribus apud ipsos. Ratio est: quia negari non potest, potuisse Pontificem vel melius religiosi gubernatorem, eorum voluntatem ita Praelatis subiectere, vt abique eorum consensu nihil simiter vouerent. Si enim vt immutato pupillorum iudicio prouideret, sic pupillorum voluntatem parenti, vel tutori subiecit, vt in parentis vel tutoris arbitrio sit vota eorum firmate vel cassare, & quilibet res publica potestatem habet contractibus suorum ciuium eas conditiones apponendi, quibuscum & non aliter obligari possunt; cui non potest Pontifex de religiosorum votis sic prouidere vt haec via in statu assumpto relictis & securis procedant? Quod verò ita factum sit, probat praxis & vsu religionum teste Lessio n. 75. Sanch. cap. 24. n. 30. Valquez 1. 2. disp. 165. c. 4. n. 29. Layman. Suar. Bonac. loco allegat. Et indicat Augustinus relatus in cap. non discatis 12. q. 1. ibi. Religiosum non solum facultatis, sed etiam voluntatis propriis renuntiare; & se per promissam obedientiam aliorum potestati & imperio subdere. Et Bonifac. VIII. in c. si religiosus, de electione in 6. ubi religiosus, cuius arbitrium non ex sua (cum velle habeat) sed ex illius quem vices Dei supra caput suum posuit & cuius imperio se subiecit voluntate dependet. Hinc solentur ratio debitandi, concedo namque ex praetio voto obedientiae, statimque religiosi hanc latam subiectionem non oriri; oriri tamen ex ipsi Ecclesia sic disponente. Cui subiectioni non obstant, quod saepe Praelati executionem materiae promissae non possint impedire. Quia impedire possunt noam & voluntatem obligationem illius vt pote non necessariam, & multoties non conuenientem.

3. Dixi irritare posse omnia vota religiosi, nisi statum non constituenta. Nam quae eius statum constituunt irritabilia non sunt; siquidem ab ipsis tanquam à fundamento proeunt haec irritantia potestas. Vnde irritare non possunt votum castitatis, paupertatis, & obedientiae; quia in ipsis status religiosi consistit. Deinde neque irritare possunt vota huiusmodi ex dispositione Pontificis annexa; quia accessorium sequitur naturam principalis. Quocirca cum votum redemptionis captiuorum in religione Mercenariorum, & votum quadragesimalis abstinentiae in religione Minimorum, & in Societate Iesu votum ingrediendi societatem (hoc est accipiendi gradum qui Praeposito, generali vili fuerit) & votum solenniter obediendi summo Pontifici, aliaque vota simplicia, quae profecti emittunt, annexa sint statui religiosi, nullatenus irritari possunt. Vt notauit Sanch. lib. 4. cap. 33. n. 5. Layman lib. 4. sum. tract. 4. c. 7. n. 6. assert. 3. sine.

Praeterea ab irritantia potestate excipitur votum arctius religionis ingrediendae, cuius executio sicut non potest à Praelato religionis impediri, cap. licet de Regularibus; ita neque irritari. Quia irritando hoc votum aliquatenus impeditur lepradictus ingressus. Et praeterea professio religiosi cum de opus perfectum non potest professionem perfectiorem impedire, sed potius ceteri debet emissa sub ea conditione, dum perfectior professio non emittitur. Excepta autem perfectior professione, & votum illius assumenda exceptum videtur. Nequit ergo irritari. Et ita tradunt omnes Doctores vt videtur potest in Nauarro lib. 3. consiliorum consilio 30. de voto n. 40. Sayro in Clau Regia lib. 8. c. 10. n. 9. Lessio lib. 2. c. 40. dub. 13. n. 75. Suar. 1. 3. de voto c. 6. n. 23. c. 16. c. 7. n. 9. Sanch. lib. 4. c. 33. n. 2. Layman lib. 4. sum. tract. 4. c. 7. n. 7. Bonacin. disp. 4. q. 2. punct. 7. §. 2. n. 27.

Quod si Pontifex ex religione quae laxior videtur, prohibuerit absolute transsum ad strictiorem, votum huius strictioris assumenda nulli erit: quia non est censenda omnibus peccatis perfectior, secus verò dicendum est si solum prohibuerit transsum

DE
ASIE
PALA
TOM
II

transiunt absque eius licentia: Quia tunc credendum est perfectiorem, seu aptiorem esse ad spirituales cuiusque profectum validissime esse tale votum, ex vi illius obligari voluntent licentiam petere, Sic. Suar. lib. 3. de voto c. 6. num. 24. Sanch. cap. 33. num. 3.

5. Porro Prælati gaudentes hac potestate irritantia sunt omnes illi, quibus religiosus ob religiosum statum subditur est Vnde Generalis, Provincialis, Viscitorum Prouinciæ, Prior, seu Rector Collegij hac potestate comparatione suorum subditorum poritur, & tradunt omnes Superiores verò seu vice priores, qui in Societate appellantur ministri (esto nomine Superioris insignantur) hanc non habent potestatem, Quia verò Superiores non sunt; siquidem non proprio nomine sed alieno imperant, nequid in virtute obedientiæ percipiunt, neque à peccatis absolunt, nisi quando Prælati à loco conuentus abest. Poterunt tamen hæc executionem voti impedire occupando subditum; qualiter occupare possent si nullo voto astrictus esset. Sic alius relatis docet Sanch. l. 4. de voto c. 33. n. 16. Suar. lib. 6. de voto cap. 7. n. 17.

6. De Pontifice est aliquis difficultas; an gaudeat hac potestate dominatiua in omnes religiosos? Et quidem quatenus Pontifex est & supremum Ecclesiæ caput illam non habet; vt diximus puncto 2. Bene tamen quatenus quilibet religiosus voto obedientiæ & religionis professione illi subicitur. Sic post alios antiquiores, quos referunt docent Valentia 2. 2. disp. 6. q. 6. puncto 6. post principium, Suarez lib. 6. de voto c. 7. n. 18. Sanch. lib. 4. cap. 24. n. 20. Layman lib. 4. tract. 4. sum. c. 7. n. 8. Clauis Regia lib. 6. c. 10. n. 17. Bonacin. disp. 4. q. 2. puncto 7. §. 2. num. 6.

7. Deinde est difficultas de monialium Abbatissis, seu Priorissis; an habent hanc potestatem? Ratio dubij est. Quia non videtur necessaria hac potestas, cum eam habeant Prælati regulares, quibus ipsæ moniales subduntur. Deinde huiusmodi Abbatissa iurisdictione spirituali carent, vt multis relatis probat Sanch. lib. 6. sum. c. 1. n. 17. Sed potestas irritandi vota in iurisdictione fundatur. Ergo carentes iurisdictione potestate dominatiua carent. Nihilominus plures grauesque Doctores his Abbatissis concedunt eam potestatem ad irritanda vota, quam habent Prælati comparatione religiosorum; eo quòd votum obedientiæ ipsis, sicut & aliis Prælati emittitur. Sic Sayro in Clauis Regia lib. 6. c. 10. n. 7. & 13. Lessius lib. 2. c. 40. dubio 18. n. 133. in 2. editione. Suar. lib. 6. cap. 7. in fine. Sanchez pluribus relatis lib. 4. c. 33. n. 19. Cæterum mihi probabilius apparet, sola ea vota posse Abbatissas irritandi quæ domesticæ gubernationi deesse possunt. Sic docuit Azor. 1. p. lib. 11. cap. 17. q. 3. ad finem. Ratio est: quia Abbatissæ nullam aliam in moniales potestatem habent nisi domesticam & politicam; & in ordine ad bonum temporale domus & familiæ; neque moniales eis obediunt promittunt nisi in his rebus, quæ hanc domesticam, & politicam gubernationem spectant; vt ipsemet Sanch. lib. 6. sum. c. 1. n. 17. & sequentibus probat. Ergo solum irritare poterunt vota hanc gubernationem domesticam spectantia. Quia solum in hac parte Superiores sunt, & monialium voluntatem habent subiectam.

8. Rursus dubitabis, in quos religiosos dicit Prælati supradicta potestate gaudeant? Certum est esse illos, qui sibi subiecti sunt ex voto obedientiæ & religionis; statim tamen vota solennia non emittunt, sed solum simplicia. Vt contingit in Societate Iesv. Quia verò sunt religiosi, & quantum est ex parte sua plene superioribus subiecti. Sic Suar. lib. 6. de voto cap. 7. n. 10. Sanch. lib. 4. c. 33. n. 24. Possunt autem ab hac subiectione religiosi perfecte vel imperfecte eximi, si perfecte & integre eximantur, qualiter eximuntur scholares & coadiutores à Societate dimissi, & qualiter eximuntur religiosi professi cum quibus Pontifex ex plenitudine suæ potestatis dispensaret; & à votis absolueret; eorum vota irritabilia non sunt. Quia non sunt religiosi & statu religioso cessante cessat fundamentum irritationis. Et tradit Sanch. lib. 4. de voto c. 30. n. 23. Si autem imperfectè à subiectione eximantur. Quia tunc absolute manent religiosi, poterunt eorum vota irritare illi Prælati, quibus subiciuntur; tectis alijs, à quorum potestate manent exempti.

9. Hinc fit, nullam Prælatum regularem posse irritare vota religiosi creati Episcopi; tamen illa fecerit antequam in Episcopum elegeretur. Quia Episcopi creatione eximuntur religiosi à subiectione omnium prælatorum regularium; sed quia adhuc Pontifici vt omnium religiosorum generali Prælati manet subiectus, poterunt ab ipso eius vota irritari. Sic Suar. l. 6. de voto c. 7. n. 10. Sanch. l. 4. c. 30. nu. 21. Idem quod dictum est, de religioso creato Episcopo, dicendum est de electo, si electio iusta sit & perpetua. Quia ob illam electionem excluditur religiosus à regimine religionis, & à Prælatorum regularium potestate. Non tamen excluditur à Pontificis regimine, & potestatis; prout Pontifex solus poterit vota electi irritare non alijs. Sanch. d. cap. 30. à n. 26.

10. Secundò infero, vota nouitiorum, neque à Prælati regularibus, neque à Pontifice esse irritabilia. Quia adhuc

sunt sui iuris, neminique ex voto obedientiæ subiecti. Sic Nauarr. sum. c. 12. n. 65. Azor. 1. p. lib. 1. c. 17. q. 20. & vlt. Lessius lib. 2. c. 40. dub. 13. n. 80. in 2. edit. Sayro in Clauis Regia lib. 6. c. 10. n. 15. Suar. tom. 2. de Relig. lib. 6. de voto c. 7. n. 11. Sanch. lib. 4. sum. c. 33. n. 28. Bonac. disp. A. q. 2. puncto 7. §. 2. nu. 52. Layman. lib. 4. sum. v. 4. puncto 7. n. 9. Poterunt tamen Prælati regulares, quibus competit gubernare nouitios & experiri religionem idonei sunt, omnia illorum vota suspendere, quæ onera religionis & nouitiatu exercitia difficiliora reddunt. Ne ob hanc difficultatem minus apti religioni iudicentur, & ipsis religio displiceat. Bonac. Laym. Lessius locis allegatis Sanch. n. 32. imò credo si notabiliter onera religionis aggravant sine per se, siue ex dispositione subiecti, ipso iure suspensa esse; quippe quæ impedimento sunt maioris boni, nempe liquido religionis experimento. Sic Lessius n. 80. Sanch. alius relatis n. 37. Sayro c. 10. n. 15. Hæc procedunt de votis personalibus; nam realia raro, vel numquam exercitia nouitiatu impediunt aut ea difficiliora reddunt: idèque nec Prælati regulares ea valent suspendere. Azor. c. 17. q. vlt. Lessius n. 80. Suar. num. 21. Sanchez. n. 36. Secus esset si nouitio deficerent commoda alimentata, ob quorum defectum sibi appareret religio difficilior, posset vtique vota realia suspendere, vt clarum religionis capiat experientiam, & ne periculo exponatur illam deserendi quia est eadem ratio, ac de votis personalibus. Adde quælibet vota tam realia, quam personalia posse ab ipso nouitio in opera, & exercitia nouitiatu commutari, vt pote in rem euidenter meliorem. Sed ne omnia opera nouitiatu exequenda vi voti obligata existat, quod durum esset, & scrupulis expostum, oporteret commutationem esse non ita indeterminatam, & confusam, sed determinatam, & claram in hæc vel illa opera poenitentia & orationis. Nouitius verò religionem deserens voti prioris obligatione astringitur. Quia credendum est, solum pro illo tempore commutationem fecisse. Excipe nisi contrarium constet ex determinatione temporis, & æqualitate commutationis, Sanch. d. c. 33. n. 41. & 42.

PUNCTVM IX.

Qualiter dispensatione obligatio voti cesset.

SVMMARIVM.

1. Cessat dispensatione obligatio voti.
2. Dispensatio est actus non ordinis, sed iurisdictionis Ecclesiasticæ.
3. Expostulat causam, vt licita, valida sit.
4. An bona fide dispensans existimans adesse causam, cum tamen non sit, valeat dispensatio? Affirmant Lessius & Sanch. sed probabilius est oppositum.
5. Causa sufficiens dispensationi est qua voti executioni obstat.
6. Lenitatem in votendo affirmant, aliqui non prestare sufficientem causam dispensationi.
7. Probabilius est oppositum.
8. Votum emissum in aetate pupillari potest ex defectu plena libertatis à iure presumpso dispensari.
9. Timor mortis conceptus ex naufragio, vel alia causa non opposita ad extorquendum votum non præstat sufficientem causam dispensationi.
10. Error circa causam impulsivam, vel illius causa cessante præstat sufficientem causam dispensationi.
11. Item dubium de intentione obligationis.
12. Si votum occasio sit maioris ruina.
13. Item si grauem difficultatem in illius executione sentiat.
14. Si dubium sit votum esse impeditiuum maioris boni.
15. Si commune bonum impediatur.
16. Si cedat in damnum propria domus vel familie.
17. Oportet cum dispensatione aliquam admiscere commutationem.
18. Stante causa legitima dispensationis potest Superior dispensationem concedere, & aliquando tenetur.

1. Obligationem voti dispensatione cessare in commerto est apud omnes. Quia dispensans relaxat, seu remittit nomine Dei quod per votum debetur. Et sicut facta remissione creditoris vel vices illius habentis debitum extinguitur, sic facta remissione vices Dei habentis cessat votum. Atque ita dispensationem explicant Suar. l. 6. de voto c. 9. n. 15. Vasq. 1. 2. disp. 178. n. 13. Lessius l. 2. c. 40. dub. 17. n. 112. in 2. edit. Basil. Legion. l. 8. de matrim. c. 2. n. 9. Et nos diximus i. p. tract. de legibus disp. vlt. de dispensat. puncto 2. Vbi probamus hanc non esse propriè dispensationem in iure diuino naturali obligantem. Quia nunquam ius naturale obligat, ne possit Ecclesia eiusque Prælati nomine Dei quod ipsi debetur, remittere; sed esse iuris diuini acquisiti relaxationem, quam fieri posse iusta causa intercedente iuri naturali conforme est.

2. Hæc autè relaxatio seu dispensatio actus est iurisdictionis